

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34100 Trst, Ulica Valdirivo 36,
telefon 60824. Pošt. pred. (ca-
sella postale) Trst 431. Poštni
čekovni račun Trst, 11/6464
Poština plačana v gotovini
T E D N I K

NOVI LIST

Posamezna številka 400 lir

N A R O Č N I N A
četrletna lir 4.500 - polletna lir
9.000 - Letna 18.000 — Za ino-
zemstvo: letna naročnina lir
22.000 — Oglasi po dogovoru
Sped. in abb. post. I. gr. 70%
S E T T I M A N A L E

ŠT. 1362

TRST, ČETRTEK 8. APRILA 1982

LET. XXXII.

Kristus je vstal - nekoč bomo vstali tudi mi

Krščanski nauk nas uči, da je Jezus Kri-
stus zato trpel in umrl na križu, da bi nas
odrešil. Odrešil česa? Odrešil greha, odre-
šil strahu pred smrtjo, odrešil od življenj-
ske tesnobe, odrešil od groze pred Velikim
Nesmisлом, pred Ničem. S svojo smrtjo na
križu in s svojim vstajenjem od mrtvih
nam je dal ne le upanje, ampak gotovost,
da smrt ni konec vsega, ampak da bo naš
duh živel naprej in da bo nekoč spet vstalo
in bo v poveličani obliki dalje živelo tudi
naše telo.

Bistvo krščanstva ni v njegovih moral-
nih zapovedih, ampak v veri v Boga Stvar-
nika vsega vesolja, v Njegovo ljubezen do
vseh ljudi in v gotovost večnega življenja,
v gotovost življenja onkraj smrti in v kon-
čno vstajenje. Vse prevečkrat pozabljamo
na to in skušamo strniti nauk krščanstva
v njegove moralne zapovedi: Ne greši! Lju-
bi svojega bližnjega! Delaj dobro! Spoštuj
svoje starše! Ne kradi! Ne ubijaj! Ne neči-
stuj! itd. Toda te moralne zapovedi so le
nekaj samo po sebi razumljivega, kar logi-
čno sledi iz vere v Boga, iz ljubezni do Nje-
ga, Stvarnika nebes in zemlje, ki nam za-
gotavlja vstajenje od smrti in večno živ-
ljenje.

Vera v Boga in v večno življenje, to je
v vstajenje od mrtvih, daje smisel našemu
življenju. Tudi če se kdaj zgodi, da vidimo
okrog nas same temne horigonte, vemo, če
verujemo, da je nekje onstran njih mila,
neugasljiva svetloba večnosti, v katero se
bo izteklo naše zemeljsko življenje, pa naj
bo še tako težko in dozdevno brezupno. V
resnici ne more biti v tem verovanju nikoli
brezupnosti. Nikoli se ne soočamo samo s
sedanjostjo, vedno naj bi bila v nas tudi
širša perspektiva, perspektiva večnosti.

Samo kdor nima te večnostne perspekti-
ve, je hlastno, mrzlično zagnan samo za u-
žitki in zadoščenji, ki jih lahko nudi ta svet.
Samo tak se vdaja v svojih krizah popolne-
mu obupu ali hlepi po čim večjem mašče-
vanju. Ves smisel je zanj samo v sedanjem

dalje na 12. strani ■

Motiv s Trčmuna (Beneška Slovenija)

(foto M. Magajna)

**Naročnikom, bralcem
in vsem Slovencem
želi vesele
velikonočne praznike**

NOVI LIST

Pomorska bitka pri Falklandskih otokih?

Stari politični mački, ki so si nabrali veliko izkušenj, dobro vedo, da se v politiki ne da nič vnaprej napovedati. Vedno spet se dogajajo presenečenja in logika se gre solit. Klasičen tak primer imamo zdaj v zadevi Falklandskih otokov.

Argentina in Velika Britanija sta se pripravili za posest tega otočja že poldruugo stoletje, če ne več. A vedno je ostalo pri besedah. Argentina ni mislila na to, da bi se s silo polastila otočja, niti med drugo svetovno vojno, ko je Velika Britanija potrebovala takorekoč zadnji čoln, zadnjega vojaka in zadnjo puško za lastno obrambo pred nevarnostjo nemškega vdora čez Kanal ter bi ne bila mogla reagirati na argentinsko zasedbo Falklandskih otokov. Kaj je zdaj pripravilo Argentino do tega, da je to storila? Najbrž notranjepolitične okoliščine. Generali, ki so na vladi v Argentini, so čutili, da nimajo za seboj ljudstva, ki je postalo politično apatično od dolgega sosledja diktatur. Z udarom na Falklandske otoke pa so prebudili nacionalistična čustva v ljudstvu. Začasno so pozabljene medsebojne politične in ideološke razprtije in argentinske množice so se zgrnile okrog vojaške vlade, kot poročajo tiskovne agencije. Celo opozicionalne stranke in ilegalne skupine izražajo vzajemnost z vlado v tej zadevi. Po vseh argentinskih mestih plapolajo zastave in nacionalni ponos dviga visoke valove.

To bo trajalo 14 dni, dokler ne bo priplulo pred ustje reke Rio de la Plata, ob kateri leži le malo v notranjosti Buenos Aires, in nato do Falklandskega otočja, ki leži kakih 1600 kilometrov bolj južno in dejansko že straži dohod do južnega konca Amerike in plovbo okrog Ognjene zemlje, mogočno britansko vojno ladjevje, sestojече iz 38 ladij, med katerimi sta dve letalonosilki in mogočna bojna ladja »Fearless«. Ladjevje je že v nedeljo in ponedeljek odplulo iz Portsmoutha, ladja za ladjo, v dolgi vrsti, kakršne ni videla Anglija že desetletja. V pristanu je po-

Kontovel

(foto M. Magajna)

zdravljala ladjevje, s katerim je odplul tudi 22-letni sin kraljice Elizabete II., princ Andrej kot sopilot vojnega letala, velika množica ljudi in polna ponosa mahala z zastavami.

Italijanski tisk na splošno zbija ironijo na račun te britanske pomorske bojne odprave, a za to ironijo je čutiti zavist. Res je, da pretresajo tudi Anglijo gospodarske in politične krize, toda Angliji se ni bati za prihodnost, kakor se je bati Italiji. Angleška demokracija je stara in izkušena, globoko zakoreninjena in ponosna sama nase, medtem ko je povojna italijanska republika krhka in brez samozavesti. Italijanski tisk se skoro gotovo hudo moti, če sodi Anglijo po italijanskem merilu. Anglija je sposobna ne le demonstracije na morju, ampak tudi energije, da z vojaško silo reši ta spor v južnem Atlantiku in si spet osvoji okupirano otočje. O tem ne more biti nobenega dvoma.

V resnici ne gre samo za otočje, ki ima komaj pičlih 2.000 prebivalcev, ki so skoro vsi britanski državljani in govore angleško, ampak tudi za usodo velikega dela britanskega južnopolarnega področja, ki se razteza nasproti Falklandskemu otočju in meri več stotisoč kvadratnih kilometrov. Pod ledom tam se skrivajo velika rudna bogastva in zato v igri ni samo Falklandsko otočje s svojimi 16.053 kvadratnimi kilometri, ampak mnogo več. In tako ni mogoče pričakovati, da bo Anglija popustila. Preostane samo ena rešitev, namreč da se argentinsko vojaštvo umakne z otočja. Ali pa bo prišlo do spopada, v katerem bo Argentina nujno potegnila ta krajšo. Argentinsko ladjevje je mnogo manjše in zastarelo, kupljeno iz druge roke, ter se ne more meriti z britanskim. Britanske ladje lahko brez težav blokirajo plovbo po Rio de la Plata, pa tudi pomorske in zračne dovoze na Falklandsko otočje, nato pa izkrcajo mornariške strelce in spet razvijejo na otočju britansko bandero.

Očitno je, da argentinska vojaška vlada zadeve ni dobro premislila, vsekakor pa jo je presodila preoptimistično. Če bo prišlo do pomorske bitke, kar je sicer malo verjetno, ker je argentinska vojna mornarica prešibka in premalo izkušena, da bi se postavila britanski, bo lahko svet prisostvoval po dolgih desetletjih pravi veliki pomorski bitki in to brez nevarnosti, da bi se boj izcimil v kak atomski spopad ali da bi se razširila vojna na večje število držav. Varnostni svet je z veliko večino glasov obsodil Argentino in zahteval umik z otočja. Sovjetska zveza se je vzdržala in ni vložila veta, kot je pričakovala Argentina. S tem je pokazala Sovjetska zveza nepričakovano in presenetljivo korektnost do Velike Britanije, mogoče v upanju, da se ji bo to kje drugje obrestovalo. A upajmo, da ne ravno v Afganistanu ali na Poljskem.

Nekaj desettisoč britanskih mornarjev in mornariških strelcev bo tako obhajalo Veliko noč na plovbi po Atlantiku, Argentinci pa jo bodo obhajali ob plapolanju svojih sinjih — belosinjih zastav s soncem na sredi in s strahom v srcu. Toda teden dni pozneje, okrog bele nedelje,

Prosek

(foto M. Magajna)

bomo že vedeli, kako se bo zadeva končala ali nadalje razvila. Nedvomno bo imela svoje notranjepolitične posledice tudi v Argentini, če ne drugače, pa v novem vojaškem udaru in s prevzedom oblasti po novi generalski junti. Vsaka politična napaka se plača. Plačati je moral svojo politično napako z odstopom tudi britanski zunanji minister Carrington, ker ob vsej svoji številni diplomaciji in obveščevalni službi v tujini ni pravočasno zvedel, kaj pripravljajo Argentinci. Toda kdo bi jih bil vzel resno po 150 letih zahtev po Falklandskem otočju?

—o—

Pohod prijateljstva

Ena izmed najbolj množičnih in priljubljenih manifestacij, ki jih v goriškem prostoru organizirajo v začetku pomladi, je že tradicionalni pohod prijateljstva v priredbi goriške sekcije TGS, Občinske zveze telesnokulturnih organizacij iz Nove Gorice in številnih goriških športnih društev. Letošnji pohod je že sedmi po vrsti in bo v nedeljo, 18. aprila s startom z goriškega Travnika ob 10. uri, proga bo nato šla po goriških ulicah na grad, od tam skozi prehod v ul. sv. Gabrijela do Nove Gorice in skozi solkanski prehod zopet v Gorico, kjer bo cilj v ul. don Bosco. Proga je dolga 11 kilometrov; na cilju bodo razdelili tudi spominske kolajne vsem udeležencem, posebne trofeje pa najbolj številni skupini. Manifestacija je zares nmožična in lepa prireditev, ki vsako leto privabi veliko število »športnikov« z ene in druge strani meje; najlepše pa je to, da se pri podobnih manifestacijah srečajo in spoznajo ljudje različne narodnosti, iz različnih krajev in dveh držav. To je znak omikanega sožitja in prijateljskega duha, ki gre mimo vseh protokolov in je zares pravo sodelovanje in prijateljstvo.

Mogočni sprevodi proti fašističnim provokacijam

Mogočni sprevod več tisoč ljudi po mestnih ulicah v Trstu je v četrtek, 1. aprila, dokazal da slovenski dijaki, njihovi demokratični italijanski sovrstniki in vsi ostali, ki so se udeležili sprevoda: profesorji, predstavniki nekaterih tovarn, sindikalni predstavniki, univerzitetni študentje, starši in drugi ljudje, ki so skupaj šli po mestnih ulicah, znajo mirno, a odločno povedati, da se ne strinjajo in obsojajo tiste kroge, ki so s hujskaškim delom povzročili zasedbo številnih italijanskih višjih srednjih šol v mestu.

Sprevod je zato hotel biti ne samo protest proti tem dogodkom, ampak tudi sredstvo, da seznanimo mesto z resničnimi zahtevami slovenske manjšine, oziroma s pravo in nepotvorjeno besedo vseh zakonskih osnutkov o globalni zaščiti Slovencev v Italiji, ki so jih v Rimu predstavile razne stranke. Sprevod po mestnih ulicah je torej hotel spodbuditi italijansko javnost, da bi se seznanila z našo stvarnostjo. V tem smislu so tudi govorili transparenti in gesla, ki so jih vzklikali po poti. Škoda, da je bilo med njimi bolj malo slovenskih, četudi se strinjamo, da je potrebna informacija predvsem za italijanski del mesta. Sprevod, ki je krenil izpred Rossettijevega spomenika, je šel najprej na trg Unità, kjer je delegacija slovenskih in italijanskih študentov stopila do podprefekta dr. Mazzurca. Dijaki so izrazili svojo zaskrbljenost ob zadnjih protislovenskih dogodkih v našem mestu in prosili za večjo pozornost sil javne varnosti na razne provokatorje, ki postopajo pred šolami.

Po sprejemu je sprevod krenil do Avditorija, kjer je bilo javno zborovanje, ki je imelo prav namen, da širšo javnost seznanimo z vsebino zakonskih osnutkov o zaščiti Slovencev v Italiji. Zborovanje je torej hotelo nadomestiti pomanjkljivo znanje, ki je v mnogih primerih tudi razlog, da se tako italijanski dijaki, kot tudi

drugi starejši Tržačani, pustijo voditi za nos od fašističnih in nedemokratskih krogov, ki skušajo s potvarjanjem in hujskanjem mešati štrene v mestu. Prav zaradi tega je bilo četrtkovo zborovanje lepa prilika, da se ne samo mladi dijaki, ampak tudi starsejši seznanijo s predlogi raznih strank. Tako so orisali vsebino zakonskih osnutkov: Boris Iskra za KPI, Edoardo D'Amore za PSI, Drago Štoka za Slovensko skupnost, Mauro Zinnanti predlog Liste za Trst, Krščanska demokracija pa ni poslala nikogar, da bi orisal zadnji zakonski osnutek, ki so ga predložili v Rimu.

Predsedstvo zborovanja, ki so ga sestavljali italijanska dijakinja Marianna Buttignoni, slovenski dijak Igor Canciani in sindikalist Treu je nato otvorilo debato, ki je v glavnem podarjala potrebo

po še večji informiranosti. Predstavniki SKGZ Duško Udovič je dodal tudi stališča Zveze, ki jo je predstavljal. Najpovemo, da je občinstvo dovolilo nastop tudi predstavniku Destre nazionale De Vidovichu v dokaz, da je pripravljeno v znamenju demokratičnosti poslušati tudi njegova izvajanja.

Veličastni sprevod po tržaških ulicah je torej dokaz, da je kljub vsemu v mestu prisotna močna zdrava sila, ki hoče imeti do vprašanja o zaščiti naše narodnostne manjšine in sožitja z njo jasne in poštene odnose. Slovensko dijaštvo in dru-

**Prihodnja številka Novega lista
bo izšla v četrtek, 22. aprila.**

gi slovenski ljudje, ki so se udeležili te manifestacije, pa so pokazali, da ne nasedamo provokacijam, ampak se znamo ob pravem trenutku in na najbolj primeren način potegniti za naše pravice.

Več kot dvesto udeležencev na skavtskem športnem dnevu

Mladi vedno čutimo potrebo po stikih z drugimi sovrstniki. Radi izmenjavamo mnenja in izkušnje na vseh področjih, kjer delamo in živimo. Zato je dobrodošla vsaka pobuda, ki to omogoča, in takih pobud je v skavtski organizaciji res veliko. Med te bi lahko prištevali tudi športno srečanje med goriškim in tržaškim delom skavtske organizacije, ki se je vršilo v nedeljo, 28. marca na stadionu I. maj.

Ob 8.30 je že mrgolelo mladih od 11. leta dalje tja do 20. Kmalu se nas je zbralo čez dvesto, torej še več kot so si organizatorji pričakovali. Srečanje se je začelo s sv. mašo, ki jo je daroval duhovnik od Sv. Ivana Milan Nemač, somaševala pa sta goriški duhovni vodja Marijan Markežič in urednik koprške revije »Ognjišče«, Franc Bole.

To srečanje spada v sklop pobud ob priliki velikih obletnic, ki jih obhaja tako skavtizem v svetu, kot v zamejstvu. »Letos poteka 150-letnica rojstva ustanovitelja skavtizma Roberta Baden - Powella, 75-letnica svetovnega skavtizma, 60-letnica skavtizma na Slovenskem in 30-letnica skavtizma v zamejstvu!« kot je povedal v svojem pozdravu goriški načelnik skavtov Mauro Leban, ki je tržaškemu delu organizacije podelil priznanje za tako dolgo neutrudno delo za razvoj skavtizma v naši družbi. Za priznanje se je zahvalila načelnica tržaških skavtinj Nadja Maganja, ki je tudi odprla športno srečanje.

V hipu je na stadionu zaživelo kot v panju. Zunaj so se vršile prve tekme v košarki, skavtski gimkani, v kateri so se morali najmlajši izkazati v raznih spretnostih, od ciljanja do skakanja v vreči. V dvorani so istočasno igrali odbojko, ki je bila ena od najbolj napetih tekem, saj se je slišalo močno navijanje zdaj za Gorico, zdaj za Trst. Vsi navijači so hoteli preglasiti nasprotnike.

Po okusnem skavtskem kosilu, smo se

popoldne pomerili še v dveh panogah in sicer v nogometu in v igri med dvema ognjema. Tudi tu se je odvijala borba za zmago in seveda za točke. Tekma nogometišev iz Trsta in Gorice je bila do zadnjega neodločena, dokler se nista moštvi pomerili še v enajstmetrovki. Ravno tako je bil končni rezultat v dvomu pri igri med dvema ognjema, ki je najbrž ena od najbolj priljubljenih in razširjenih športnih panog pri nas.

Na žalost je zaradi slabega vremena odpadla ena najlepših skavtskih iger in sicer skout-ball, ki jo igrajo skavti in skavtinje po vsem svetu. Igra je podobna rokometu, le da igralci nosijo za pasom rep-ruto tako, da lahko igralec »skalpira« nasprotnika, ki ima žogo v roki.

Pri nekaterih igralcih si lahko opazil določeno spretnost pri igranju. Spet drugi so bili manj spretni, saj so imeli tu priložnost tekmovati tudi tisti, ki se aktivno ne udeležujejo pri kakem športnem društvu in so tako tudi ti okusili vznemirjenost in užitek, ki spremljata vsako tekmovanje, in kar je še važnejše, so se zavedali, kaj pomenita športni duh in korektnost.

Srečanje se je zaključilo ob 18.00 z nagrajevanjem vseh prvovršenih ekip in posameznikov v skavtski gimkani. Trst je zbral 129 točk, Gorica pa 170 točk, zato so goriški skavti in skavtinje prejeli spominsko plaketo, ki jo je izključno za to priložnost izdelal grafik Edi Žerjal.

Ob zboru vseh udeležencev je predstavniki organizacije prebral resolucijo, ki že potuje v Rim, v zvezi s parlamentarno razpravo o globalni zaščiti naše manjšine. Resolucijo so vsi soglasno sprejeli in odobrili.

Na koncu so vsi izrazili zadovoljstvo ob tako dobro uspelem srečanju z upanjem, da bo srečanje vedno več med slovensko mladino.

Star vodnjak (Slivno)

(foto M. Magajna)

Srečanje med SSk in Narodnim svetom koroških Slovencev

V soboto, 3. aprila, sta se v Ukvah srečali delegaciji deželne SSk in Narodnega sveta koroških Slovencev; srečanje sodi v okvir stalnega sodelovanja med obema organizacijama, ki zadobi v današnjem političnem trenutku še poseben pomen, tako za Slovence v Italiji kot one v Avstriji. Delegacijo SSk, v kateri so bili člani vodstva s Tržaškega, Goriškega in videmske pokrajine, je vodil predsednik dr. Andrej Bratuž, delegacijo NSKS pa predsednik dr. Matevž Grilc s sodelavci.

Po pozdravu predsednika SSk dr. Bratuža, ki je v strnjениh besedah podčrtal pomen dosedanjega sodelovanja in stalnih stikov na najvišji ravni med obema organizacijama, je povzel besedo deželni tajnik SSk dr. Drago Štoka. V daljšem govoru je podal pregled trenutnega položaja Slovencev v Italiji zlasti v zvezi z bo-

mora postati vsem jasno, da je uveljavitev edine slovenske stranke le uveljavitev celotne narodne skupnosti; važnosti tega dogodka bi se morali zavedati vsi slovenski dejavniki in celotna slovenska narodna skupnost. Dr. Štoka se je v svojem poročilu dotaknil tudi drugih vprašanj, tako glede notranjega delovanja SSk kakor tudi medsebojnih odnosov med Slovenci v zamejstvu; nadalje je poročal o pobudah, ki jih misli izvesti kot predsednik sedme deželne komisije, zadolžene za prevoze, pristanišča in turistične dejavnosti.

Podrobno poročilo o stanju na Tržaškem je podal pokrajinski tajnik SSk dr. Zorko Harej, ki se je zaustavil ob nekaterih trenutno aktualnih problemih na Tržaškem. V prvi vrsti je govoril o pripravah na bližajoče se pokrajinske in občinske volitve, o razlastitvah za cestne infrastrukture in raziskovalne inštitute, del svojega govora pa je posvetil izrecno političnim problemom in trenutnemu položaju. Za Goriško je poročal tajnik Marjan Terpin, ki je nakazal nekatere aspekte sodelovanja SSk z ostalimi strankami in današnje stanje po dveh letih vstopa SSk v razne upravne organe na Goriškem. O vprašanjih Kanalske doline in Beneške Slovenije sta poročala Simon Prešeren in Salvatore Venosi, ki sta se dotaknila tudi nekaterih perečih vprašanj na tem predelu in prizadevanj slovenske narodne skupnosti za čim večjo rast in utrditev slovenske manjšine na tem ob-

močju. Ta poročila so dopolnili še ostali člani delegacije, tako da so koroški Slovenci dobili celotno sliko in podrobno analizo stanja slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Glavno poročilo o položaju na Koroškem je podal predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, ki se je dotaknil poglavitnih vprašanj trenutnega stanja v Avstriji. Bistvenih sprememb od zadnjega srečanja med SSk in NSKS lanskega leta ni bilo, ali vsaj takih ne, da bi se položaj Slovencev na Koroškem izboljšal; omenil je prizadevanja NSKS, da bi si slovenska narodna skupnost na Koroškem ustvarila take pogoje, ki bi zadovoljivo pomagali reševati zapleteno problematiko tako znotraj koroške manjšine kot tudi v odnosih med avstrijsko in jugoslovansko državo.

Poravnajte naročnino!

Izvajanjem dr. Grilca je sledil poseg Filipa Warascha, ki je osvetlil nekatere aspekte nelahkih pogojev, v katerih delujejo koroški Slovenci in se zavzel, da bi organizaciji izdelali programski načrt za nadaljnje sodelovanje. Prikaz položaja na Koroškem so dopolnili še ostali člani delegacije, tako da je bilo vodstvo SSk zelo izčrpno seznanjeno s trenutnim položajem na Koroškem. Delegaciji sta ob zaključku ugotovili, da so podobna srečanja izredno koristna in da je treba nujno nadaljevati po začrtani poti medsebojnega informiranja, še zlasti pa, da je treba do nekaterih skupnih vprašanj izdelati taka stališča, ki bodo ustrezala nadaljnjemu razvoju obeh narodnostnih skupin izven meja matične domovine.

Zabrežec. V ozadju Glinščica (foto M. Magajna)

jem za dosego zakonske zaščite; nato pa je obširno poročal o delovanju SSk v zadnjem obdobju, s posebnim ozirom na vstop slovenske stranke v deželno večino in na prevzem odgovornosti v sedmi deželni komisiji, kateri dr. Štoka predseduje. Deželni tajnik je podčrtal pomen tega vstopa in dejal, da je SSk s to odločitvijo dosegla do danes najvišjo uveljavitev v deželnem merilu. Prevzem novih odgovornosti je izredno važen politični dogodek v zgodovini Slovencev v Italiji, najvišje priznanje slovenski stranki, ki je v zadnjih letih napravila velike korake, da je postala partner v političnem življenju v naši deželi. To dejstvo je v slovenski javnosti premalo poudarjeno in tudi slovenski tisk včasih le bežno o tem poroča, ali celo izkrivljeno. To ni vsekakor pozitiven pojav v slovenskem prostoru, saj

Iz delovanja Mladinske sekcije Slovenske skupnosti v Trstu

Ob zadnjih protislovenskih izpadih na nekaterih italijanskih višjih srednjih šolah v Trstu je Mladinska sekcija Slovenske skupnosti izdala tiskovno poročilo, v katerem je obsodila zasedbe proti »dvojezičnosti«, demagoška in nestrpna gesla proti manjšinski zaščiti, netenje sovraštva in izrabljanje nevednosti ter kompleksov v strankarske namene in za oviranje parlamentarnega postopka, ki naj končno dovede do pravičnega zaščitnega zakona za slovensko narodno skupnost v Italiji.

Ob veliki mladinski in delavski manifestaciji za sožitje med Slovenci in Italijani ter za priznanje pravic slovenske manjšine, ki so jo študentje sami priredili v Trstu dne 1. aprila in ki so se je udeležili tudi predstavniki Slovenske skupnosti, so člani mladinske sekcije SSk porazdelili več sto popolnih izvodov zakonskega osnutka Slovenske skupnosti s spremnim besedilom, da tako prispevajo k neizkrivljenemu poznavanju resničnih potreb in zahtev slovenske manjšine.

Predstavnštvo mladinske sekcije SSk iz Trsta in Gorice je v dneh od 26. do 28. marca sodelovalo pri mladinskem seminarju v Lipici, za katerega je dala pobudo Zveza socialistične mladine Slovenije in pri katerem so sodelovala nekatera dru-

štva in mladinske politične sile bodisi večinskih kot manjšinskih skupnosti iz republike Slovenije, z avstrijske Koroške in iz Furlanije-Juljske krajine. Na seminarju, ki je dobro uspel, je bilo sklenjeno, da se bodo taka srečanja po možnosti ponavljala vsako leto, in sicer v vedno novi prireditvi in novem okolju. Na seminarju v Lipici, kjer so imela manjšinska vprašanja pomemben poudarek, so mogli predstavniki Slovenske skupnosti jasno obrazložiti potrebo po samostojnem političnem nastopanju in pa delovanje slovenske stranke v svojem zahtevnem trenutku življenja Slovencev pod Italijo.

Predstavnštvo mladinske sekcije SSk bo v prvih dneh velikonocnega tedna, kot je že običaj, sodelovalo pri mednarodnem mladinskem seminarju Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti. Letošnji seminar Mladinske komisije FUENS je v nemškogovorečem predelu Belgije, prireditelj pa je stranka Nemcev v Belgiji.

Ob bližanju predčasnih večkratnih upravnih volitev na Tržaškem je tudi mladinska komisija SSk vključena v delo za pridobivanje mladih kandidatov in izpolnjevanje volilnih programov ter kampanje.

Nekaj misli o našem kmetijstvu

Pred kratkim je bil občni zbor Kmečke zveze sindikalne ustanove, ki skrbi za razvoj našega kmetijstva. V zadnjih časih mora prav ta dejavnost spet trpeti veliko škodo zaradi razlastitev zemljišč na vsem našem ozemlju. Pri tem ne gre samo za gmajne in podobna zemljišča, ampak tudi za obdelane površine, še posebno v Bregu in v okolici Padrič in Banov, kjer bi hoteli razlastiti za »znanstveno-raziskovalni« center. Slovenski kmet postaja žrtev sodobnega razvoja. Velikokrat po nepotrebnem, tudi takrat, ko bi lahko razlastili druga zemljišča, ki niso obdelana kot na Kolonkovcu in na drugih krajih. Vsi čutimo, da je izguba zemlje, na kateri živi neko ljudstvo, lahko usodna zanj. Tudi zavest zemljepisne pripadnosti oziroma prav lastniške posesti ima svoj pomen pri narodnosti in tudi osebni zavesti. Človek se mora istovestiti tudi s krajem, v katerem se je rodil, z zemljo, ki so jo obdelovali rodovi njegovih prednikov in mogoče še on sam. Izguba te zavesti je lahko pogubna posebno v današnjih časih, ko kmečka dejavnost upada, oz. skoraj izginja kot prvenstvena gospodarska panoga.

Vendar niso samo razlastitve tiste, ki lahko hudo okrnijo last slovenske zemlje. Velikokrat se zgodi, da tudi naši ljudje iz raznih razlogov prodajajo svoja zemljišča. Seveda, kupujejo jih italijanski kupci, možni slovenski kupci navadno niso niti obveščeni. Ker je resnično težko, da bi lahko slovenski človek kupoval zemljišča, ki so na prodaj po naših vaseh, bi mogoče bilo dobro, če bi se slovenski bančni zavodji odločili, da ustanovijo neko skupno zadrugo za nakup slovenskih zemljišč, ki so na prodaj na Krasu in v Bregu. Poskrbeli pa naj bi, da bi ta zemljišča potem tudi ostala v slovenskih rokah. Verjetno pa bi starši in šola morala tudi vzgajati našo mladino k ljubezni do zemlje in k delu na njej, vsaj tam, kjer so možnosti za to.

Nekatere panoge slovenskega kmetijstva so prav cvetoče, kot npr. cvetličarstvo. Za vinogradnike, vsaj tako zgleđa, se tudi napovedujejo boljši časi, če bo državni od-

bor odobril zahtevo po zaščitnem znaku naših vin (DOC). Tako bi pridobila na vrednosti naslednja vina: kraški teran, črno in belo kraško vino. Možno je tudi, da bi priznali zaščitni znak tudi malvaziji.

Večje težave nastopijo, ko govorimo o kraški živinoreji, ki je nekdanja najpomembnejša dejavnost naših kmetov, poleg vinogradništva. Na tem področju, vsaj tako se zdi, so posebno v zadnjih časih precejšnje težave. Razne zadruge, ki so nastale in o katerih navadno govorijo da še kar dobro »vozijo«, so v resnici v precej težkem položaju. Nekatere, kot npr. zadrugi hlev v Praprotnu, se skušajo preusmeriti na rejo junčkov, vendar je taka, še bolj specializirana dejavnost, tudi bolj nevarna za končni uspeh.

Kje so vzroki, da take zadruge težko shajajo? Poleg stvarnih težav, ki jih mora reševati vsa živinoreja v Italiji, bi verjetno morali upoštevati tudi značilnosti, ki jih nudi področje na katerem živimo. Ne gre pa spregledati tudi človeškega dejavnika. So naši kmetje zadrugi zares pripravljeni in sposobni sodobno, smotrno in gospodarsko voditi take velike hleve?

Kot kaže, se bo moralo slovensko kmetijstvo pri nas še bolj posvetiti samo nekaterim panogam, recimo vrtnarstvu, cve-

Vodnjak na trgu pri Banih (foto M. Magajna)

tličarstvu, reji kuncev ali kokoši ipd. Sodobno kmetijstvo namreč ne more več sprejemati stare oblike kmetovanja, ko je kmet na svoji zemlji prideloval in redil vse, kar mu je rabilo za življenje.

M.

Vodnik po goriškem Travniku

V zbirki vodnikov Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, ki jo izdaja mariborska založba Obzorja, ureja pa Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, je pred kratkim kot 111. zvezek izšla knjižica z naslovom Travnik in cerkev sv. Ignacija v Gorici. Napisala jo je umetnostna zgodovinarica Verena Koršič iz Gorice, ki se je v našem kulturnem prostoru na publicističnem področju že večkrat uveljavila, zlasti s temeljitimi gesli v Primorskem slovenskem biografskem leksikonu in obširno študijo v katalogu ob lanskoletni Goršetovi razstavi.

Zbirka Kulturni in naravni spomeniki Slovenije uspešno izhaja že vrsto let in v njenih zvez-

kih najdemo množico opisov raznih spomenikov, tako npr. naravnih znamenitosti, gradov, muzejev, cerkva, samostanov, spominskih hiš ipd. Tokrat je zbirka segla v zamejstvo, kar je gotovo pozitivno, saj bi bilo zaželeno, da bi tudi v bodoče večkrat upoštevala tudi spomenike, ležeče na ozemlju zunaj SR Slovenije, kjer še živi slovensko prebivalstvo. Avtorica vodnika uvodoma na kratko spregovori o zgodovinskem razvoju Gorice in v zvezi z njim poudarja predvsem tri letnice: 1001, ko se mesto v neki listini omenja s slovenskim imenom Gorica, 1500, ko pride pod habsburško nadoblast, in 1620, ko so jezuiti kupili na goriškem Travniku nekaj hiš in s tem postavili temelj nadaljnjemu cvetočemu razvoju njihovega reda, ki pa je bil za časa Jožefa II., tako kot drugod v Avstriji, razpuščen tudi v Gorici. Gradnja mogočne cerkve sv. Ignacija se je pričela leta 1654 in je trajala vse do leta 1725. Žal zaradi pomanjkljivih arhivskih virov še do danes ni ugotovljeno ime arhitekta, gotovo pa je, da se je zgledoval po tipični jezuitski cerkveni arhitekturi, katere začetek lahko iščemo v Vignolovi cerkvi Il Gesù iz leta 1568 v Rimu. Verena Koršič podrobno opisuje zunanjsčino in notranjsčino cerkve, zlasti še bogato pročelje, prostorsko razporeditev notranjsčine in opremo v njej, tj. oltarje, oltarne slike in stensko poslikavo.

Na koncu se avtorica bežno dotakne še trga Travnik, zlasti pomembnejših zanimivosti, kot sta npr. stebor sv. Ignacija in Neptunov vodnjak. Travnik kot osrednji goriški trg je izhodišče za še nekatere druge važne kulturnozgodovinske točke, npr. Pokrajinski muzej v palači Attems, do katere pridemo skozi Gosposko ulico, skozi bližnji Raštel pa nas pot kmalu privede na Goriški grad, kjer lahko obiščemo Zgodovinski muzej, gotsko cerkvico sv. Duha in grad. Knjižica je opremljena s številnimi fotografijami, tlorisom cerkve sv. Ignacija in risbo, na kateri so

Slovenski skavti in skavtinje za globalno zaščito

V nedeljo, 28. marca, je imelo 250 skavtov in skavtinj iz Trsta in Gorice celodnevno srečanje v Trstu, povezano z obširnimi športnim programom. Ob koncu so odobrili in naslovili na predsednika vlade sen. Spadolinija, na predsednika senata sen. Fanfanija, na predsednika senatne komisije za ustavna vprašanja sen. Murmuro in na poročevalca o osnutkih za globalno zaščito Slovencev v omenjeni komisiji sen. Vernaschija naslednje pismo:

»Slovenska zamejska skavtska organizacija, ki združuje 700 mladih pripadnikov in pripadnic slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini in jih avtonomno vzgaja v aktivne člane naše družbe na podlagi zvestobe lastni narodni skupnosti, vrednot krščanstva in skavtskih vzgojnih načel, izraža svoje zadovoljstvo, da se je po dolgoletnih priza-

devanjih celotne manjšine začela parlamentarna pot za zakonsko zaščito Slovencev v Italiji. Tudi slovenska mladina v Furlaniji - Julijski krajini pričakuje, da bosta senat in za njim poslanska zbornica čimprej izglasovala pravičen zakon o globalni zaščiti, brez razlikovanj po pokrajinah, kjer živi manjšina; ob upoštevanju vseh vidikov sodobne manjšinske zaščite, ki nujno zajema potrebno avtonomijo in prostorska ter gospodarska vprašanja; brez omejevanj, ki temeljijo na kakem preštevajanju ali na drugih ovirah pri uživanju osnovnih manjšinskih pravic posameznika in skupnosti, kot izhajajo iz naravnega prava, mednarodnih sporazumov in ustavnih načel italijanske republike.

V tem smislu je tudi naša organizacija pripravljena, da pristojnim telesom še podrobneje prikaže težnje in zahteve

Občinska seja v Sovodnjah

Bila je v torek 30. marca in jo je vodil župan Vid Primožič. V svojem poročilu je župan med drugim seznanil svetovalce, da bo letošnji občinski praznik na Peči v drugi polovici junija, organizacijo bo prevzelo športno-kulturno društvo «Vipava». Nadalje je obvestil, da bodo v kratkem začeli z vaškimi posveti po vrstnem redu kot lani. Župan je še dejal, da s prvim aprilom začne vsak dan delovati tehnični urad.

Podžupan Vladimir Klemše je poročal o sestanku, ki je bil na sedežu goriške pokrajine in katerega se je udeležil kot predstavnik občinske uprave. Prisotni so bili tudi predstavniki doberdobske, goriške in tržiške občine ter tehniki, inženirji in načrtovalci pokrajinske uprave. Na tej seji so bili seznanjeni z osnutkom načrta za razširitev ceste iz Gorice v Tržič, oz. povezave med goriško obmejno postajo, industrijsko cono in tržiškim pristaniščem. Načrt, ki ga je izdelala družba Autovie Venete, predvideva razne popravke s sekanjem ovinkov in predori; cesta bo dolga 17 km, široka pa bo 9 metrov. Iz Gorice do Gabrij oz. Rupe je predvidena razširitev ceste s posekanjem cipres, na Vipavi pa bo zgrajen nov most. Osnutek predvideva tudi predlog za varianto novega odseka ceste (verjetno da bi se izognili sekanju dreves), ki bi bila speljana med Rupo in Gabrijami, pri Sovodnjah naj bi se povezala z avtocesto in se zaključila na načrtovanem križišču v industrijski coni. V Dolu naj bi cesta imela vidne popravke, saj je predvideno, da bo slednja pred Palkiščem stekla po viaduktu in se nadaljevala v kratkem predoru. V Jamljah naj bi bili dve varianti: prva predvideva cesto skozi staro naselje, da bi se izognili uničenju površin, po drugi varianti pa naj bi bila cesta speljana za stavbo orožnikov, od tu nadaljevala in pri znanem «ovinku smrti» prešla v predor, ki naj bi se končal pri Moščenicah ob viaduktu. Stroške za to delo naj bi krili s sredstvi, predvidenimi v Osimskih sporazumih. V to pa ni vključen tisti odsek med Rupo - Gabrijami in goriško industrijsko cono; ta odsek je speljan po ozemlju sovodenjske občine. O tem vprašanju je občinski svet vso zadevo vzel sa-

mo na znanje in tudi precej kritično in sklenil, da se bo o tem ponovno razpravljalo v občinskem svetu in s prebivalci na vaških posvetih, potem ko bodo načrtovalci pripravili celotno dokumentacijo.

Občinski svet je nato kot obvezno točko moral razpravljati o ponovnem povišanju davka za pobiranje in odnašanje smeti. Stroški so vedno večji, ker se višajo izdatki za plače delavcem, za nafto in še drugi izdatki v zvezi s to službo. Zakon pa določa, da morajo občinske uprave kriti vse stroške s pristojbinami za to službo. Zaradi tega je svet sklenil, da se povišajo vse pristojbine za 30%, tako da so sedaj sledeče: za gospodinjstvo od 215 na 280 lir, za trgovine in druge podobne obrate od 325 na 425 lir, za ostale kategorije pa od 430 na 560 lir; zanimivo je ob tem ugotoviti, da se na sovodenjskem območju teh odpadkov nabere mesečno okoli dvesto stotov. Občinski svet je odobril sklepa o okvirnem načrtu glede urbanizacije in načinu lotizacije v obrtniško-trgovski coni pri mirenskem letališču. Pri odobritvi občinskega davka za lepljenje lepakov in

za reklamo je svetovalec SSK Branko Čerinc kritiziral način delovanja tvrdke, ki je zadolžena za to službo in opozoril odbor, naj se lepljenje lepakov vrši na celotnem občinskem ozemlju.

Glavna točka dnevnega reda bi morala biti razprava o proračunu za tekoče leto. Podžupan Klemše je poudaril, da je ožji odbor že sestavil osnutek proračuna in da je bil o tem seznanjen tudi predstavnik SSK (svetovalec Remo Devetak); ker pa so nekatera zakonska določila nejasna glede načina, kako naj se občinske uprave ob tem ravnajo (višanje pristojbin pri raznih postavkah) se razprava in odobritev tega važnega finančnega dokumenta preneseta na prihodnjo sejo. Sledila je odobritev zaključnih računov v obrtniško - industrijski coni v Rubijah, ki se nanašajo na parkirišče pri bivši tovarni LACEGO. Med točko «razno» se je razvila debata in zatem odobritev resolucij, ki jih je predstavil svetovalec liste Občinske enotnosti Raško Butkovič. Prva resolucija se nanaša na protislovensko propagando glede dvojezičnosti in globalne zaščite, ki jo netijo neofašistični skrajneži med italijanskimi dijaki višjih srednjih šol na Tržaškem; druga pa obsoja vmešavanje tujih sil v državi Salvador.

Seja občinskega sveta v Števerjanu

V torek, 30. marca, se je sestel na izredni seji števerjanski občinski svet, da bi razpravljalo o 12 točkah dnevnega reda. Predsedoval mu je župan Stanislav Klanjšček, ob prisotnosti skoro večine svetovalcev.

Po odobritvi zapisnika prejšnje seje in županovem uvodnem poročilu, je svet ratificiral dva sklepa ožjega odbora. Nato pa je prešel k diskusiji občinskega proračuna za leto 1982, ki, kakor predvideva zakon, mora biti pripravljen do meseca marca. Ker pa ni bil proračun popolnoma pripravljen za razpravo — manjkale so mu nekatere postavke, ki se tičejo raznih konzorcijev, v katere je občina vključena — se bo razprava nadaljevala v prvi polovici aprila. Svet je nato sprejel sklep o spremembi občinskega staleža, in sicer za mesto obhodnika, da bo odslej leta tudi voznik šolskih avtobusov. Sklenil pa je tudi, da podaljša za dobo treh me-

secev službočasnemu občinskemu obhodniku Stankotu Škorjanc. Tekla je nato beseda o Zdravstvenem konzorciju za rehabilitacijo ter o Zdravstvenem konzorciju za pomoč ostarelih na domu. Prvemu je svet podaljšal dobo za eno leto.

Nadalje je svet sprejel sklep o klasifikaciji cest na občinskem teritoriju ter dovolil družbi SIP, da postavi novo telefonsko centralo na občinskem zemljišču. Tudi točko o posojilu, ki ga bo najel kon-

dalje na 7. strani ■

—0—

HERMENEGILD PODVERŠIČ OSEMDESETLETNIK

Bivši števerjanski župan g. Hermenegild Podveršič je pred kratkim obhajal 80 let življenja. Števerjanska sekcija SSK mu je pretekli teden pripravila lepo srečanje, da bi proslavili visoki jubilej tega za našo narodno skupnost tako pomembnega moža, ki je bil prevzel mesto števerjanskega župana v onih težkih vojnih letih, ko je bilo treba praktično orati ledino na marsikaterem področju. Bila so to leta, ko je bil Števerjan na začetku svojega razvoja in se je do danes razvil na raven ene najbolj gospodarsko pomembnih slovenskih občin. In zasluga za vse to gre v veliki meri tudi jubilantu Podveršiču, ki je takrat postavil vse sile, da bi pomagal svojemu prebivalstvu. Zato mu je Slovenska skupnost iz Števerjana in tudi celotne Goriške izrecno hvaležna. V znak hvaležnosti so mu poklonili zlato odličje in se mu zahvalili na srečanju prejšnji teden; visoko hvaležnost in priznanje so mu izrekli tajnik sekcije SSK iz Števerjana Marjan Terpin, župan Stanislav Klanjšček, predsednik SSK dr. Andrej Bratuž, deželni svetovalec dr. Štoka in Hadrijan Koršič, predsednik Briške gorske skupnosti.

Predstavitev zanimivih publikacij v Kulturnem domu v Gorici

Pretekli četrtek, 1. aprila, so v Kulturnem domu otvorili razstavo skupine «Laboratorio 7»; gre za dela slovenskih in italijanskih umetnikov, ki delujejo v goriškem okviru in sicer treh Goričanov in štirih Novogoričanov: Altieri, Dugo, Valvassori, Doliach, Ječič, Medvešek in Bratuš. Predstavili so okrog štirideset grafik. Na otvoritvi sta spregovorila predsednik ZSKD prof. Renner in umetnostni kritik Brane Kovič iz Nove Gorice; izdali so tudi mapo reprodukcij grafik v dvojezični predstavitvi Braneta Koviča in Jožka Vetriha. Po otvoritvi razstave pa je bila na sporedu predstavitev treh zanimivih

publikacij, ki se tičejo našega goriškega prostora. Gre v prvi vrsti za Goriški letnik, ki ga je predstavil zgodovinar dr. Branko Marušič, kateri je orisal nagibe in cilje kulturnih sredin, ki so se odločile, da začnejo z izdajanjem te pomembne publikacije. Doslej je izšlo že osem števil Goriškega letnika, ki ga izdaja Goriški muzej v Kromberku. Dr. Marušič je podrobno orisal zadnjo številko, ki je tako kot prejšnje zelo zanimiva in vsebinsko bogata. Marko Vuk pa je predstavil vodnik o Travniku in cerkvi sv. Ignacija v Gorici, to je vodnik, ki je izšel pred kratkim v Mariboru

Ovce na Krasu

(foto M. Magajna)

»Primorska poje« v Gorici

V nabito polni dvorani goriškega Avditorija je bil v soboto, 3. t.m. koncert v okviru pevske revije »Primorska poje«, ki je letos že trinajsta po vrsti. O pomenu in o važnosti te pevske manifestacije je v Gorici spregovoril v pozdravnem govoru predsednik ZSKD prof. Milko Rener, ki je — med drugim — poudaril, kako ta revija ustvarja enotna kulturna prizadevanja med zbori iz zamejstva in iz matične domovine. Poleg tega ima vsaka kulturna prireditev tudi širši pomen za našo narodno skupnost v smislu čim večjega kulturno-prosvetnega osveščanja med našimi ljudmi. V Gorici je nastopilo 12 zborov, med katerimi je bilo pet iz zamejstva; med temi eden z Goriškega.

IZJAVA

Ob zadnjih protislovenskih izbruhih na Tržaškem in njih odjekih na Goriškem, ki so se posebej pokazali v dijaških manifestacijah nekaterih italijanskih višjih srednjih šol, izražamo globoko obžalovanje nad obujanjem nacionalističnega duha in zaskrbljenost nad neodgovornim početjem desničarskih skupin.

Prepričani smo, da bo naposled zmaga razsodnost in zaupamo v moč demokratične in evropske zavesti, ki bo premagala anahronistične težnje maloštevilnih skupin, ki še nasprotujejo idealom mirnega sožitja med Slovenci in Italijani ter zaradi neinformiranosti zapadejo zlonamerni propagandi v smislu narodne nestrpnosti.

Prof. zbor učiteljska »S. Gregorčič«

Še o pevski reviji »Primorska poje«

O pomenu, ki ga imajo pevske revije za nas Zamejce, pa tudi za ljubitelje zborovske glasbe z onstran meje, smo v našem listu že pisali. V nekem članku je bilo namreč rečeno, da imajo pevske revije, za katere je značilna množičnost, tudi povezovalni in družabni namen. V istem članku smo tudi brali, da je za vsak zbor pomembno, da se v zboru ljudje priučijo življenja v družbi, da se odvadijo egoizma. Življenje v skupnosti zahteva prav strpnost in preprečuje vsakršno izstopanje posameznika. Za pevski zbor naj bi bil važen prav ta moment, ki veliko pomeni predvsem mlademu človeku. Pevske skupine imajo torej tudi vzgojni pomen.

Z vsem tem se lahko vsakdo strinja, mislimo pa, da vzgoja kot taka ni edini cilj zbora. Ta je za zbor samo sredstvo, da lahko dobro deluje. Pevska skupina pa bo dobro delovala, če bo težila k vedno večjemu izpopolnjevanju.

Kdor je prisostvoval kateri izmed letošnjih revij »Primorska poje«, je morda opazil, da nekateri pozabljajo na to, da je le prav, če pred občinstvom lepo in ubrano zapoješ. Res je, da je glasovna zmogljivost nekaterih pevskih skupin morda manjša, da je tudi število pevcev zelo važno, zato da lahko pride zbor do izraza; kljub temu pa bi si želeli, da bi se večina nastopajočih zborov bolje pripravila.

Organizatorji te pevske revije že vrsto let debatirajo, ali naj se ohranja dosedanja množičnost, ali pa naj revija postane tekmovanje. Kaže, da se problem še ni rešil, dejstvo pa je, da kvalitetna raven revije ni zadovoljiva. Predsednik Zveze slovenskih kulturnih organizacij Milko Rener tako pi-

še v brošuri, ki so jo izdali ob tej reviji: »Zagovarjati množičnost za vsako ceno seveda ne gre, nevarno je namreč, da bo prireditev s časom postala pretežno družabna "šagra": to pa bi pomenilo razveljaviti vso kulturno težo ki jo lahko oblika ima. Spričo skromnejših zborov, ki prireditev pogosto ma le bremenijo, pa bi bilo treba vendarle razmisliti tudi o vprašanju glede primerne izbire zborov, njih zvočne zasedbe in njih repertoarja«.

Če bodo organizatorji nadaljevali po poti množičnosti, seveda ne bodo mogli kdovekako vplivati na kvaliteto revije. Zato bi se v prvi vrsti morali tega zavedati zbori sami, zborovodje bi le morali biti toliko kritični do samih sebe in do svojih zborov, da bi lahko uvideli, da se je treba za nastop pripraviti. Ni važno samo to, da se pokažeš na odru in nekaj zapoješ.

Očitno pri zborih pozabljamo, da ima svojo težo tudi kvaliteta. Večkrat slišimo ugovor, da od naših vaških skupin ne moremo zahtevati bogve kaj, ker pač nismo profesionalci. S tem se lahko tudi strinjamo, morali pa bi le težiti po boljšem petju. Šibkejši zbori bi si morda morali izbirati lažji repertoar.

Kratko opombo bi naredili še glede napovedovalcev na tej reviji. Vsa leta opazujemo, da napovedujejo pesmi ljudje, o katerih se zdi, da niso nikoli bili na kakem koncertu, ker ne poznajo imen in priimkov skladateljev in teh imen ne znajo niti sklanjati ali pravilno poudariti. Vsakokrat se zdi, kot da napovedovalci prvič preberejo tekst prav na koncertu, brez vsakršne predhodne priprave.

al

OLYMPIA PREMAGALA JUVENTINO

Moška D-liga

Juventina-Belca — Olympia-Terpin: 1:3 (15:13, 9:15, 5:15, 8:15).

Juventina-Belca: Orel, Plesničar, Černic, Faganel, Petejan, Jarc, Juren, Marušič, Mučič, Mervic.

Olympia-Terpin: Cotič Marko in Stefan, Spacapan, Dornik, Černic, Markošič, Terpin Damjan in Simon.

V sobotni tekmi je goriška Olympia-Terpin končno prevladala nad štandreško ekipo Juventina-Belca. Doslej so namreč obakrat prevladali Štandrežci, kljub težavam (končni rezultat je bil vedno 3:2 v korist Juventine). Tokrat so se Goričani dobro pripravili na slovenski derbi in so ob bučnem navijanju simpatizerjev (telovadnica v Štandrežu je bila napolnjena do zadnjega kotička) in z lepo ter učinkovito igro izničili nasprotno ekipo.

Da bo tekma zelo napeta smo opazili že v prvem nizu, ki so ga osvojili Juventinci, čeprav ne brez težav, saj je Olympia vodila nekaj časa s 6:13. Olympijevci so spodrsli popravili s še večjo borbenostjo in so v naslednjih treh nizih gladko odpravili nasprotnika. V četrtem nizu so vodili celo z 0:14, zaradi nekaterih napak pa je domačinom uspelo doseči nekaj točk.

S to zmago so Goričani spet dohiteli Štandrežce in si z njimi ter tržaško ekipo Gold Fassl delijo drugo mesto, medtem ko je na prvem mestu nepremagljiva Nuova Pallavolo Trieste.

Moška 1. divizija

Italcantieri — Olympia 3:1 (6:15, 15:10, 15:5, 15:13)
Olympia: Cotič Igor in Robert, Terpin, Spacapan Simon in Ivo, Sirk, Pola, Uršič, Podveršič.

Prejšnjo sredo so Goričani šli v goste v Tržič k izkušeni ekipi Italcantieri. S precejšnjim zagonom jim je uspelo osvojiti prvi niz, potem pa zanje ni bilo pomoči. Le v četrtem nizu so igrali z večjo zagnanostjo. Nekaj časa je celo zgledalo, da bodo uspeli, a so končno morali kloniti pred močnejšimi Tržičani.

G. R.

SEJA OBČINSKEGA SVETA V ŠTEVERJANU

■ nadaljevanje s 6. strani

zorcij za rehabilitacijo v Gradišču, za ureditev šolskega poslopja, je svet sprejel in odobril. Kot zadnjo točko pa je občinski svet odobril porazdelitev letnega deželnega prispevka na podlagi člena 54 Deželnega statuta, ki znaša 14 milijonov lir, in sicer tako, da bo vsota 3.500.000 namenjena za šolske prevoze, kakor določa deželni sklep. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno.

Nazadnje je pa še tekla beseda o občinskih cestah, in sicer o tem, da bi naši kmetovalci bolj pazili na občinske ceste.

LEV DETELA

Kratka zgodovina velikonočnih pirhov

Rdeče pobarvani pirhi sodijo k najstarejšim skrivnostim človekove duhovnosti. V starih mitih se večkrat pojavi prisposoda ponovnega človekovega vstajenja. Kot ptič, ki se izmota iz jajčne lupine, tako zaživi v pravljicah dobri junak komaj potem, ko se je osvobodil trdih in na videz mrtvih jajčnih ovojev. Še preden je Kristusova beseda preplavila čas in prostor, so stara poganska ljudstva prav na pojavu ptičjega jajca po svoje doživela in doumela veliko skrivnost življenja in bivanja. V najrazličnejših starih verstvih in kulturah je jajce postalo prisposoda in zaščitno znamenje neuničljivega in neminljivega krogotoka življenja. Bilo je tudi tisto zaščitno sredstvo, ki je odganjalo temo, mraz, zle, duhove in smrt. Rdeče pobarvano jajce v rokah velikih magijev, čarovnikov življenja in smrti, je bilo odločilno in usodno znamenje rodu, skriti ogenj življenja, ki ga nisi smel pogasiti. Magičnih jajc niso jedli. Bila so izven kategorij dnevnega življenja. Kdor je stroga določila prekršil, je bil kaznovan s smrtjo.

Z dvora ene tedaj najzakotnejših srednjeveških držav, iz Anglije kralja Edvarda I., ki je živel med letoma 1239 in 1307, je ohranjeno prvo krščansko sporočilo o velikonočni uporabi jajc. V Angliji je bilo to čas, v katerem so se stara poganska izročila še mešala in povezovala z novo krščansko vero. Davno sporočilo omenja dvorno velikonočno navado obdarovanja z velikonočnimi, v zlate lupine ovitimi jajci. Drugo sporočilo prihaja iz Alzacije, ki je zibelka mnogih verskih navad in običajev, na primer tudi danes povsod prisotnega božičnega drevesa. V Alzaciji so si ob veliki noči že v srednjem veku podarjali rdeče pirhe. Rdeči pirhi so sploh najstarejša obarvana jajca s poganskim kulturnim izvorom. V srednjem veku je rdeča ognje-

na barva življenja postala baje tudi prisposoda za prelito Kristusovo kri.

V prejšnjih stoletjih je iznajdljivi človeški duh poleg osnovnih rdečih pirhov kaj hitro izumil tudi drugače obarvane pirhe. Na jajčnih lupinah so se pojavile najrazličnejše slikarije ali pa ornamenti. V nekaterih predelih so uporabljali zelo komplicirane in zamudne načine barvanja in okraševanja pirhov. V švicarskem kantonu Bern je delno še danes v navadi posebna metoda vpraskanja jajčnih okrasov. Za barvanje pirhov so mnogokje uporabljali naravne sokove najrazličnejših rastlin, njihovih listov ali pa tudi korenin. Ponekod, na primer na Poljskem, Češkem in v Romuniji, včasih pirhov niso obarvali, temveč zavili v obarvano slamo, lubje, volno ali pa papir. Na Slovaškem so pirhe zavijali celo v testo.

Danes je malokomu znano, da obstajajo tudi strokovnjaki za pirhe. V njih gori zbirateljska strast, ki jih vodi v vedno nove raziskovalne in zbiralne pustolovščine.

Zbiratelji pirhov ne iščejo le v pozabi časa skritih pirhov evropskih in drugih narodov, ki so nastajali v sklopu narodnih kultur in folklorne. Ti specialisti za pirhe iščejo tudi pirhe nekdanjih svetovnih odličnikov. Poseben vir te velikonočno pogojene »strasti« predstavljata na primer draga navada nekdanjega ruskega carskega dvora. Člani dvora so namreč imeli navado, da so se o veliki noči medsebojno obdarovali s posebnimi pirhi iz porcelane. Ti ruski carski pirhi, ki ponavadi nimajo velikosti naših običajnih kurjih jajc, temveč so velikokrat majhni in drobni kot zrna, ker so jih dame nosile spete okrog vratu na okrasni verižici, so posebna donosna možnost različnih starinarin in razprodajnih hiš. Na ruskem dvoru je bila ta šega tako razširjena, da je bilo potrebno ustanoviti posebno manufakturno, ki se je ukvarjala samo z izdelavo porcelanastih pirhov za odličnike. Poleg te uradne manufakture pa sta slovela tudi

dva mojstra prav umetniško izdelanih pirhov iz porcelana, gospoda Morozov in Ovhinikov.

Avstrijski in nemški umetniški stil iz prejšnjega stoletja, imenujemo ga *biedermeier*, je odkril celo lesene pirhe, ki pa jih je marljivo malomeščanstvo uporabljalo tudi za kaj manj velikonočno sakralnega, recimo kot podlogo za krpanje raztrganih nogavic. Zadnji nemški cesar je imel navado poklanjati majhna obarvana jajca s podobo berlinske prestolnice.

Poleg pirhov iz kokošjih, gosjih ali pa račjih jajc poznamo dragocenosti iz zlatá in srebrá, iz dragih kamnov ali pa kakih drugih posebno dragih materialov. V nekatera velikonočna skrivnostna jajca je vdela tudi kaka posebna »čarovnija«, na primer ura ali pa mehanizem, ki zaigra zelo lepo melodijo. Seveda pa je tu nekje tudi tista meja, ki poteka med prvotno religiozno utemeljeno navado in področjem kurioznih pojavov ali pa trgovinsko usmerjeno umetnostjo. Celotni nekateri sodobni umetniki se ukvarjajo z izdelovanjem posebnih umetniških pirhov. V Budimpešti si je mogoče ogledati edini muzej pirhov na svetu. V tem muzeju je razstavljenih 12.000 velikonočnih jajc, od takojmenovanih pirhov s folklornim značajem do pirhov slikarskih podob in reliefov ter do pirhov iz dragocenih kamnov, kovin in slonove kosti.

— 0 —

VODNIK PO GORIŠKEM TRAVNIKU

■ nadaljevanje s 5. strani

označeni različni cestni dostopi na goriški Travniki. Vodnik bo vsekakor dobro služil obiskovalcu Gorice iz notranjosti Slovenije, prav tako tudi domačinu, zato je želeli, da bi ga čimprej našli tudi v slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici.

M.

MILENA MERLAK

NA VELIKO SOBOTO

Blago se pomladni veter poigrava z zavesami, trobenticami in belimi zvončki in čez ograje ozelenele in grede razcvetele lahko poletavajo prvi rumeni citrončki.

V cerkvah oltarji po prvih cvetlicah dišijo, duhovniki nad pogrnenimi jedmi dvigajo roke in iskre svetega ognja v zraku žarijo, ko pobegli zvonovi se vrnejo in zazvone.

Naenkrat vstali Jezus grob smrtne groze odpre in zvonovi veselo zvonijo in zvonijo... Za bandero zmage velikonočna procesija gre in spevi odrešenega človeštva donijo in donijo:

»Kristus Kralj je vstal iz groba, premagana je smrt, trohnoba. ALELUJA! ALELUJA! ALELUJA!«

Motiv s Krmenke

(foto M. Magajna)

Zakaj narašča slovenski narod tako počasi

Pred kratkim je tisk v Sloveniji objavil podatke o prebivalstvu republike Slovenije, kot izhajajo iz ljudskega štetja lani marca. Po teh podatkih in tudi po podatkih prejšnjih ljudskih štetij se delež prebivalstva slovenske narodnosti v socialistični republiki stalno manjša. Leta 1953 je znašal po podatkih tedanjega ljudskega štetja 96,52 odstotkov, do leta 1961 je padel na 95,65 odstotkov, do leta 1971 na 94,03 odstotkov in do marca lani na 90,52 odstotkov. V zadnjem desetletju je padel delež Slovencev v prebivalstvu Slovenije torej kar za 3,49 odstotkov.

Lani marca, na dan ljudskega štetja, je živel v republiki Sloveniji 1.712.445 Slovencev, republika pa je imela 1.891.864 prebivalcev. Iz tega sledi, da je živel lani marca v Sloveniji skoro 180.000 ljudi, ki niso bili Slovenci. Od teh jih je 9.496 pripadalo madžarski manjšini, ki živi v Prekmurju, 2.187 pa italijanski manjšini v Slovenski Istri. Obe manjšini sta v zadnjih desetletjih številčno upadli in sicer madžarska od leta 1953 za 13,7 odstotkov, italijanska pa od leta 1961 za 29,8 odstotkov. Število ljudi, ki so se izjavili za pripadnike nemške ali avstrijske narodnosti, se je od leta 1953 do marca lani zmanjšalo od 1.906 na 560, torej skoraj za tri četrtine.

Če odštejemo madžarsko in italijansko manjšino ter 560 Nemcev in Avstrijcev, je živel lani marca v Sloveniji 167.176 ljudi, ki niso bili ali se niso smatrali za Slovence. Med njimi je bilo 55.625 takih, ki so se izjavili za Hrvate; t. je nanoslo 2,94 odstotka celotnega prebivalstva republike Slovenije. Takih, ki so se izjavili za Srbe, Jugoslovane, Muslimane ali Črnogorce, je bilo skupno 85.087, t. j. točno 4,5 odstotkov celotnega prebivalstva Slovenije. Najhitreje je naraščalo v zadnjih desetih letih priseljevanje Srbov. Leta 1971 jih je živel v Sloveniji 20.521, kar je nanoslo 1,19 odstotkov, lani marca pa 42.182, kar je nanoslo 2,23 odstotkov.

Pri lanskem ljudskem štetju v Sloveniji je 4.018 ljudi navedlo samo kako deželno pripadnost brez navedbe narodnosti, npr. da so Dalmatinci, Bosanci, Vojvodinci, Slavonci, morda tudi Kranjci ali Štajercji ali Primorci. Od leta 1971 se je število takih malo več kot podvojilo, kar odgovarja prirastku Srbov v Sloveniji, zato bi lahko smatrali, da gre pri teh ljudeh za priseljence, ki se ne čutijo Hrvate, a se niso hoteli izjaviti za Srbe, ker so prišli morda iz Dalmacije ali Slavonije ali iz Like. Isto velja za takoimenovane »neopredeljene«, ki niso hoteli navesti nobene narodnosti. Takih je bilo lani v Sloveniji 2.975. Težko si je misliti, da bi se danes kak Slovenec glede narodnosti označil za Kranjca, Štajerca ali Primorca, ne pa za Slovenca in to po 200 letih slovenskega šolstva in narodne vzgoje. Pač pa je dalo kar 10.635 ljudi pri ljudskem štetju tako nejasne odgovore, da iz njih ni bilo mogoče razbrati, kaki narodnosti pripadajo. Označevali so se celo za Hotentote, ali Marsove, kot piše ljubljansko »Delo«, in morda so to tudi zares, vsaj duhovno in po svoji odtujenosti slovenskemu narodu in slovenski stvarnosti. Vseka-

kor jih statistika upravičeno ni prištela k Slovincem. »Delo« piše: »Res je, da lahko pri nas vsakdo izraža svojo narodno pripadnost, tako kot jo čuti. To jamči tudi ustava. Vendar pa je za narodno zavednega človeka značilna stanovitnost v njegovem vztrajanju v narodu, iz katerega je izšel, ali s katerim se je v dolgotrajnem sožitju zrasel. To je najbrž tudi eden glavnih smislov pojma naroda. Če te stanovitnosti ni, se pojmovanje narodne pripadnosti spremeni v nekaj, kar je manj trdno, kot je trdno članstvo v stranki ali pa v kaki družbenopolitični organizaciji. Za izstop iz take organizacije je namreč potreben tudi pristanek organizacije in ne le vsakokratno razpoloženje naveličanega člana...«

K temu bi lahko pristavili, da se lahko samo popolnoma nekulturen človek izjavi za Hotentota ali Marsoveca, kajti vsaka kultura je lahko samo narodna kultura, vsaki sta podlaga narodni jezik in pripadnost neki konkretni človeški družbi, ki je lahko samo narodna, ker edino ta je kulturno ustvarjalna. Če je danes v Sloveniji 10.635 ljudi ali 0,56 odstotka vsega prebivalstva takih, ki se ne čutijo pripadniki nobenega naroda, je to znak grozljive izkoreninjenosti iz realnega življenja in kulture.

Sodeč po številu slovenskega prebivalstva v Sloveniji in po verjetnem številu Slovencev na Tržaškem, Goriškem, v Slovenski Benečiji, v Kanalski dolini in na Koroškem ter upoštevajoč še slovenske izseljence v Evropi, obeh Amerikah in v Avstraliji, pa tudi v ostali Jugoslaviji, je zdaj Slovencev nekaj desettisoč čez dva milijona.

Koncert zbora »Obala« iz Kopra

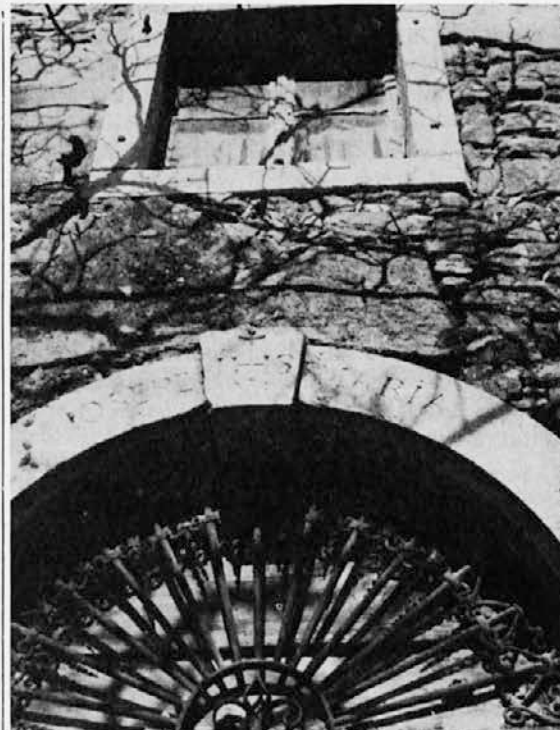
V ponedeljek, 5. aprila, je bil v veliki dvorani Kulturnega doma zadnji abonmajski koncert GM. Nastopil je mešani pevski zbor Obala iz Kopra, ki ga vodi Mirko Slosar.

Zbor je sorazmeroma mlad, saj je bil ustanovljen leta 1977. Kljub vsemu pa se je kmalu uveljavil kot eden najboljših primorskih pevskih zborov. Lepe uspehe je dosegel na tekmovanju v Mariboru, kar mu je odprlo pot za gostovanja in tekmovanja v tujini. Tako je zbor nastopil v Nemčiji, Belgiji, Avstriji in tudi v Italiji. Letos pa se bo zbor »Obala« udeležil glasbenega festivala v Chicagu.

Koprski pevski zbor se je torej tržaškemu občinstvu predstavil z zelo lepo vizitko in slovesu primerno je bil tudi izbran repertoar, ki je v prvem delu obsegal skladbe treh velikih mojstrov beneške šole: Hasslerja »Ecce quam bonum«, Galusovo »Omnia vincit amor«, Gabrielijev mošt za tri zборе »Plaudite, Psallite, Jubilate«. Pevci so izvajali še Brucknerjevo »Ave Marija«, Verdijevo »Ave Marija« ter skladbe sodobnih slovenskih skladateljev »Rdeči zaton« U. Vrabca in »Breviaro« P. Merkušja. Zadnja v prvem delu pa je bila Schaferjeva »Epitaf mesečini«.

Drugi del je obsegal priredbe slovenskih, makedonskih, hrvaških in istrskih narodnih in ljudskih pesmi.

Če naj na tem mestu tudi povemo nekaj mišl ob petju zbora »Obala«, moramo kot prvo

Star pil v Boljuncu

(foto M. Magajna)

Slovinci smo eden izmed tistih evropskih narodov, ki se najpočasneje množimo. Narodi, ki so šteli v drugi polovici 18. stoletja ali okrog leta 1800 toliko ali še manj pripadnikov kot Slovenci, so do danes že presegli štiri milijone ljudi (npr. Danci, Slovaki, Finci, Norvežani). Počasnemu naraščanju slovenskega naroda so nedvomno vzrok nekdanje in sedanje raznarodovanje

dalje na 10. strani ■

povedati, da je verjetno tudi ta zbor vsaj na začetku nekoliko zapeljevala akustika našega Kulturnega doma. Posebno na začetku prvega dela smo namreč imeli vtis, da zbor, kljub očitno dobro naštudiranemu programu, ne poje tako, kot zna in smo ga že slišali. Predvsem se nam je zdelo, da izvajanja trpijo na zlitosti in točnosti. Petje pa se je znatno izboljšalo že v drugi polovici prvega dela. Zbor se je očitno nekoliko bolj znašel na odru in zato je lahko izvajanju dal vso interpretacijo, ki so jo zahtevale zahtevne partiture. V vsej svoji izrazni pestrosti in bogastvu pa je zbor nastopil v drugem delu, ko so peli priredbe ljudskih in narodnih pesmi raznih narodov Jugoslavije. Zbor je pokazal, da zna enako skrbno in uspešno zapeti tako lažje, kot tudi težje priredbe. Tudi čisto preprosto pesmico dober zbor, kot je »Obala«, zapoje tako, da ji ne manjka nič in to je edino pravilni pristop k skladbam.

Zaključni abonmajski koncert Glasbene matice je bil torej zelo dobro izbran in to je dokazalo številno občinstvo, ki je prišlo na koncert. Nastop mešanega pevskega zbora »Obala« iz Kopra pa naj bo spodbuda tudi za vse tiste pevske zборе, ki pojejo pri nas. V kratkem času so se povzpeli ne samo v vseh slovenskih pevskih zborov, ampak tudi jugoslovanskih in evropskih.

M. T.

Kulturna obogatitev za obe strani

V Trst je prispela še četrta letošnja številka »Katoliških misijonov«, slovenske misijonske revije, ki izhaja v Buenos Airesu. Kratki uvodnik pod naslovom »Kaj bi danes storil sv. Frančišek Ksaverij?« piše o usihanju misijonskih poklicev in navaja besede, ki jih je zapisal sv. Frančišek Ksaverij na račun tedanjih izobražencev in duhovnikov, ki se niso mogli odločiti za misijone. Tudi danes — nadaljuje revija — je tako. »Kričal bi Frančišek — namreč od bolečine nad tem — prav zdaj, ko se starajo misijonarji, mladih pa ni. Holandija docet — Holandija uči, so nam včasih ponavljali. Koliko je bilo poklicev. Zdaj bodo morali počasi vse holandske misijonske pokrajine prevzeti drugi. Dotok je usahnil. In tako se v tej veliki misijonski stiski godi celotni Cerkvi...«.

Nadaljuje se poročilo o slovenskem misijonskem simpoziju, ki je bil oktobra lani v Rimu. Misijonar Jože Cukale pa je napisal obširno poročilo iz Bengalije v Indiji pod naslovom »Bengalski mozaik«. V njem pravi med drugim: »Naša fara je nekaj čudovitega. Zasajena je kakor vinograd tam, kjer mesto izgubi svojo naličkanost, pa se ravnina še ni čisto spustila v džunglo. Včasih sem občudoval palme v domači cerkvi svetega Pavla na Hribu nad Vrhniko in sanjal, kako mora biti lepo v Jeruzalemu, Betlehemu in sploh pod palmami. Tukaj so kokosove palme lepše in vitkejšje in objemajo cerkev in vasi. Dajejo mleko in belo sladko meso in dišijo, kadar se razcveto, kot da bi angeli zažigali kadilo na vasi. Zamislite si Božič pod palmami. Sveče in male lojenske ne dajo preveč svetlobe, pa zadosti luči, ki ožarijo prag človeških bivališč. Po cestah je polno jaslic, ki jih postavlja mladina. Tekmujejo med seboj. Da samo tekmujejo? Pozno v noč po-

hajajo ljudje od jaslic do jaslic, ki so razsvetljene na vogalih cest in stez, pod drevesi in na vrtovih, in videl sem može in žene in otroke, ki so po ure »viseli« na njih. To je kontemplacija, molitev src, ki se počutijo doma, božično srečni. In zato ga imajo radi in zmerom raje. Tudi nekristjani. Saj je nad polovico Indije na betlehemskih poljih in takorekoč v štalicah...«.

Sledi zanimivo poročilo o posvetitvi nove misijonske cerkve v nekem gorskem kraju na Tajskem in o posvetitvi prvega domačinskega mašnika iz nekega gorskega plemena na severu Tajske. Cerkev je sezidal slovenski misijonar Mirko Tružnjak.

V mesečniku najdemo še nadaljevanje poročila o slovenskih misijonarjih na Madagaskarju in članek o Baragi. To vsebino dopolnjujejo še razni krajši članki in poročila, npr. v rubrikah »Po misijonskem svetu« in »Misijonarji pišejo«, iz katerih zvmemo marsikaj zanimivega iz dežel tretjega sveta, ki so hkrati tudi misijonske dežele in kjer delujejo slovenski misijonarji.

Mesečnik »Katoliški misijoni« nam da jasno spoznati, da misijonsko delovanje nima samo verskega pomena, ampak je enako važen tudi njegov kulturni pomen, saj prinaša s seboj izkustva v dotiku z drugimi kulturami, narodi tretjega sveta in celinami. Ta izkustva so dragocena posebno v našem času, ko ne more nihče več, noben narod živeti osamljeno, zakoreninjen samo v lastne tradicije, brez pripravljenosti, da daje in tudi prejema od drugih, tudi daljnih kultur. Slovenski misijonarji so tako nosilci in posredniki različnih omik, ki se medsebojno oplajajo, kar bo gotovo prej ali slej dalo svoje sadove.

Velikonočna številka »Ognjišča«

Aprilska številka »Ognjišča« je natisnana na slabšem papirju kot prejšnja, kar je verjetno v zvezi z gospodarsko krizo in s produkcijskimi težavami v Jugoslaviji. Zaradi slabšega papirja tudi barvna slika na ovitku z velikonočnim motivom — deklica s piščančkom — ne pride prav do izraza. Tudi kar zadeva vsebino, je ta številka prežeta z nadihom Velike noči. Tako npr. črtica »Prva Velika noč«, ki jo je napisala Veronika.

»Pismo meseca« je napisala Andreja in v njem pripoveduje o svoji bivši prijateljici, ki je ni mogla razumeti, zakaj hodi v cerkev in ki si danes »s cigareto v ustih in s kozarcem v roki« išče življenjski smisel in srečo v beznici. Pismo vpliva morda malo preveč samovšečno, preveč črno-belo. Zanimiv je intervju z znanim frančiškanskim patrom Romanom Tomincem, ki pripoveduje o raznih dogodivščinah v svojem življenju, tudi iz časa zadnje vojne. Pater Roman Tominec obhaja letos jubilej biserne maše, to je 60-letnico mašniškega posvečenja. V Ljubljani je zelo poznana in cenjena osebnost, ki ima svoj sloves tudi na kulturnem področju.

V rubriki »Veroučne strani« najdemo razmišljanje pod naslovom »Cerkev — Kristusova ustanova«. Poleg že omenjene črtice »Prva Velika noč« je objavljena v tej številki tudi lepa velikonočna reportaža pod naslovom »Velikonočni žegen«, ki jo je napisala Lenčka. Daljši članek poroča o papeževem drugem obisku v Afriki.

Črtico religiozne vsebine z naslovom »Zakaj ne živi danes?« pa je napisal Smiljan.

Priloga je posvečena pridnim čebelicam in med slikami s panjskih končnic, ki jo ilustrirajo, nam predstavlja revija poleg nekaj velikonočnih motivov tudi več slovityh motivov iz slovenskih epskih ljudskih pesmi, npr. o Pegamu in Lambergarju, kar nas spomni na to, da niti ta pesem niti razne druge slovenske ljudske epske pesmi in romane etnološko in jezikovno še niso razjasnjene.

Iz rubrike »Priporočamo, berite!«, zvmemo, da je Cankarjeva založba izdala nedavno v svoji zbirki Nobelovci roman velike švedske pisateljice Selme Lagerlöf »Prstan Löwensköldov«. Zanimivo branje predstavlja tudi pogovor očeta urednika z mladim invalidom Markom Trogerjem, ki ga predstavlja Ognjišče v tej številki; pogovor je zanimiv predvsem po tem, da se je mladenič povsem sprjaznil s svojo hromostjo in skuša živeti čim bolj normalno delovno življenje. Tako ga tudi občuti, drugi pa njega.

V tej številki se nadaljuje rubrika »Tvoje ime«, ki razlaga pomen krstnih imen in je privlačna tudi za jezikoslovno zainteresirane. Seveda ne manjka popevkarska rubrika, ki predstavlja ameriško rock skupino »Journey«.

V tej številki začenja »Ognjišče« ponatiskovati nekoliko sentimentalno povest Zore Piščanc »Na obalah morja«. Naj opozorimo še na zanimivo rubriko »Pisma«, ki prinaša pisma mladih bralcev in odgovarja nanja. Na koncu najdemo članek in fotografije o božjepotni Gori Oljki.

Zadnja »Sodobnost«

V tretji številki Sodobnosti je uvrščen na uvodno mesto ciklus pesmi Toneta Pavčka. Pesmi so najprej ubrane na ton smrti, nato pa se — zlasti zadnje — odprejo rahlemu upanju, predvsem pa resignaciji.

Na drugem mestu najdemo nadaljevanje eseja Bratka Krefta »Meditacije o Krleži«, ki pa je napisan v nekakem poveličevalnem tonu, ki je morda samoposebi umeven med levičarskimi literati stare garde, iz let med prvo in drugo svetovno vojno, zaradi njihove medsebojne povezanosti in vzajemnosti, a moti modernega bralca, ki ima rajši objektivnost in pričakuje realne ocene o Krleži, tem bolj, ker že nihče več ne ve, kaj je v Krleževi veličini mit in kaj resnična literarna vrednost. Vsekakor se lahko reče, da je Krleževa revolucionarna in jezikovna retorika v Kreftove esaju preveč poudarjena kot čisto pozitiven in celo izreden poetični element, medtem ko je prenapetost njegovih pesmi z bombastičnimi in kričecimi pridevniki za današnje bralce, vsaj slovenske, skoraj neznosna.

Mnogo bolj prijetno je brati naslednji spis hrvaškega avtorja Predraga Matvejeviča »O Krleži in pogovorih z njim«, ki nam pripoveduje o Krleževem umiranju. Ta spis nam prikaže Krleža v bolj resnični in zato tudi bolj pretresljivi podobi in nam da slutiti njegovo resnično človeško in pesniško podobo. Spis je prevedel iz še neobjavljenega hrvaškega rokopisa Jaša Zlobec.

Tone Peršak nadaljuje svoje »Zapiske o sodobni slovenski dramatik«, František Benhart pa objavlja precej strani svojih literarnih ocen in komentarjev iz slovenske in češke literature pod naslovom »Bralnica '81«. Treba je priznati, da so zanimivi in informativni. Taras Kermauner nadaljuje svoj »Metodološki uvod v knjigo Cankarjeva dramatika«. Ciril Zlobec je prevedel in objavlja Carduccijevo pesnitev »Ca ira«.

Pripovedno prozo je prispevala Nada Gabrovč in sicer preprosto novelo »Akcija«, o samotni smrti berača pod akacijo.

Pesmi objavljata v tej številki še Igor Likar in Meta Kušar. V vseh teh pesmih je občutiti neko novo estetsko in vsebinsko iskanje po tisti reistični samozadoščenosti in samovšečnosti prejšnje pesniške generacije.

Dobro in temeljito oceno, podkovanano tudi strokovno, je napisal o drugi knjigi Slovenskih ljudskih pesmi Marko Terseglav. Po svoji revnosti nas razočara kronika, omejena zgolj na »Sprehod po jugoslovanskih in tujih revijah«.

—0—

Zakaj narašča...

■ nadaljevanje z 9. strani

na obrobni ozemljih (Koroška, Trst, Goriška), izseljevanje v avstrijska mesta (Dunaj, Gradec), in v Ameriko, pa tudi obe svetovni vojni, ki sta zahtevali od slovenskega naroda zelo veliko človeških žrtev. Nepreučeno je še vpliv pojava, ki mu lahko rečemo samčevstvo in katerega so povzročili v prejšnjih časih predvsem ekonomski vzroki, pomanjkanje zemlje ali dela in zato strah pred vzdrževanjem družine, v novejšem času pa želja po udobnosti in strah pred odgovornostjo, ki jo zahteva družina. V najnovejšem času vplivajo na gibanje prebivalstva seveda tudi sredstva proti spočetju in splavi, vendar še ne v toliki meri, da bi lahko ta vzrok krivili za tak zaostanek slovenskega naroda v odnosu do drugih manjšin, pa tudi večjih evropskih narodov.

ŠPANIJA 82

Mnogo bolj vroče pa so polemike pri nas, saj je tržaško vprašanje štiri leta po mirovni pogodbi še nerešeno. Tržaški občinski svet z Giannijem Bartolijem, ki bo županoval od julija 1948 do septembra 1957, izglasuje resolucijo z zahtevo po priključitvi Svobodnega tržaškega ozemlja Italiji, ki jo podpre tudi avtonomna federacija komunistične partije. V prvi bojni črti napadov proti Jugoslaviji sta kominformistični voditelj Vidali in tednika Il Lavoratore in Delo. Polemika preseže dovoljene in nedovoljene meje časnikarske etike, nastajajo psovke, med katerimi je najznačilnejša titofašisti.

Število vpisov na slovenske šole znatno upade, ko partija zapove članom, naj svoje otroke pišejo v italijanske šole.

V takem ozračju se dviga šovinizem. Nacionalni prenapetosti požgejo sedež Demokratske fronte Slovencev za Slovensko Benečijo v Špetru Slovenov, v Nabrežini poškodujejo poslopje slovenske šole, fizični napadi na Slovence si sledijo na tekočem traku, na Kontovelu pa civilna policija prepove tik pred uprizoritvijo predstavo Slovenskega narodnega gledališča. Na Opčinah je ustanovni občni zbor Kmečke zveze, ki šteje 540 članov, prvi predsednik pa je Andrej Kriščak.

1950 je obenem leto množičnih preseljevanj. Poldrugi milijon vzhodnih Nemcev pribeži na Zahod. Italijani iz Istre in Dalmacije bežijo v Trst, milijoni Judov iz vzhodnoevropskih držav iščejo zavetišče v Izraelu. Begunska taborišča v zahodni Evropi so še vedno polna, čeprav ladje iz dneva v dan prevažajo tisoče v obe Ameriki in Avstralijo.

To je tudi leto ustanovitve Atlantskega zaveznitstva, ki prevzame pokroviteljstvo nad Zahodnim Berlinom, obenem pa prizna Zvezni republiki pravico, da predstavlja pred svetom vso Nemčijo. V NDR ustanovijo Ljudsko policijo, Vopos, ki bo zloglasno zaslovela v kasnejših letih ob postavitvi berlinskega zidu.

1950 je sveto leto, v Rim se zgrnejo nad trije milijoni romarjev.

Italijanski navijači žalujejo za člani Torina, ki so leto prej izgubili življenje v letalski nesreči. Italija potuje na svetovno prvenstvo okrnjena, v Supergu so zgoreli Bacigalupo, Lojk, Mazzola, Ballarin, Menti, Grezar in ostali. Kljub temu si zagotovi kvalifikacijo z izločitvijo Avstrije in Madžarske. Tudi Jugoslavija potuje v Brazilijo potem ko je izločila Izrael in Francijo.

Morda tudi zaradi političnih in gospodarskih težav je brazilsko prvenstvo nepopolno. V finalu igra le 13 reprezentanc, ki jih porazdelijo v štiri skupine. Jugoslavija igra v prvi skupni z Brazilijo, Švico in Mehiko, Italija pa v tretji s Švedsko in Paragvajem.

Jugoslavija v prvem srečanju premaga Švico s 3:0, Mehiko pa s 4:1, medtem ko izgubi z domačini z 2:0. Na lestvici četrtfinalne skupine je druga s točko manj od Brazilije.

Italija izgubi prvo srečanje s Švedsko s 3:2, nato pa premaga Paragvaj z 2:0, vendar mora prvo mesto prepustiti Švedski.

Za nordijsko reprezentanco igrata tudi Jeppson, Skoglund, ki ju bomo leto kasneje videli v dresih italijanskih prvotigašev.

Štirje zmagovalci četrtfinalnih skupin: Brazilija, Švedska, Urugvaj in Španija odigrajo med seboj turnir. O prvem mestu odloča srečanje med Urugvajem in Brazilijo. Teče 16. julij. Stadion Maracana je natrpan. Favoriti so domačini, ki so v polfinalnem turnirju visoko premagali Švico s 7:1 in Španijo s 6:1. Urugvaj pa je le s težavo odpravil Švedsko s 3:2 in izenačil s Španijo. Brazilcem torej za zmago zadoštuje že remi.

In vendar presenečenje. Srečanje si zagotovi Urugvaj, ki je tako — podobno kot Italija — drugi svetovni prvak. Zmagovita postava: Maspoli, Gonzales, Tejera, Gambetta, Varela, Andrade, Ghiggia, Perez, Miguez, Schiaffino in Moran. Spet dve imeni Ghiggia in Schiaffino, ki bosta igrala v Italiji. Tudi to prvenstvo je bilo bogato z zadetki. Na 15. tekmah so jih dosegli kar 88. Najboljši strelec pa je bil z devetimi goli Brazilec Ademir.

1954 — 5. svetovno prvenstvo v Švici. Evropa si je v teh letih že toliko opomogla, da si je lahko v oazi miru Švici privoščila organizacijo nogometnega prvenstva, ki bo prešlo v zgodovino kot prvo televizijsko. Po poskusnem obdobju so se namreč prav

5. SVETOVNO PRVENSTVO 1954 - Švica

Osmine finala:

Zahodna Nemčija - Turčija	4:1 in 7:2
Madžarska - Zahodna Nemčija	8:3
Turčija - Južna Koreja	7:0
Madžarska - Južna Koreja	9:0
Jugoslavija - Francija	1:0
Jugoslavija - Brazilija	1:1
Francija - Mehika	3:2
Brazilija - Mehika	5:0
Avstrija - Škotska	1:0
Avstrija - Češkoslovaška	5:0
Urugvaj - Češkoslovaška	2:0
Urugvaj - Škotska	7:0
Švica - Italija	2:1 in 4:1
Anglija - Švica	2:0
Italija - Belgija	4:1
Anglija - Belgija	4:4

Četrtfinale:

Nemčija - Jugoslavija	2:0
Avstrija - Švica	7:5
Madžarska - Brazilija	4:2
Urugvaj - Anglija	4:2

Polfinale:

Nemčija - Avstrija	6:1
Madžarska - Urugvaj	4:2

Finale:

Nemčija - Madžarska	3:2
---------------------	-----

Finale za tretje mesto:

Avstrija - Urugvaj	3:1
--------------------	-----

v tem letu v mnogih zahodnoevropskih državah pričele redne televizijske oddaje. Sprejemnikov je bilo res še bolj malo, toda večerni običaji družin so se le pričeli spreminjati.

Po 9-ih letih je bilo rešeno tržaško vprašanje z razdelitvijo Svobodnega tržaškega ozemlja med Italijo in Jugoslavijo, nastali pa so novi zapleti okrog nemškega vprašanja, zaživela so osvobodilna gibanja proti še vedno močnim kolonialnim posestim. Pričela se je doba Rock and Rolla.

2. februarja so se v Londonu pričela pogajanja med britanskimi, ameriški in jugoslovanskimi predstavniki za rešitev tržaškega vprašanja. Po štirih mesecih sta se izoblikovali dve možnosti: prva razdelitev Svobodnega tržaškega ozemlja z manjšimi mejnimi popravki in druga, ki naj bi Jugoslaviji zagotovila izhodišče na morje v samem Trstu, Italiji pa bi v zameno pripadali nekateri etnični otoki v cona B. Junija so se pričela pogajanja z Italijo in konec septembra je prišlo do kompromisa o ozemeljskem vprašanju.

5. oktobra ob 13. uri so podpisali spomenico o sporazumu, ki je predvidevala izročitev uprave cone A Italiji in cone B Jugoslaviji. Priloga s posebnim statutom pa je vsebovala seznam slovenskih šol, popravke meja v korist Jugoslavije, jamstva pravic narodnih manjšin in pravic Jugoslavije v tržaškem pristanišču.

26. oktobra ob zori so italijanske čete vkorakale v Trst.

Vojaška uprava je predala oblast vladnemu komisarju Palamari. Čeprav se je informbirojska polemika z Beogradom po Stalinovi smrti marca 1953 dokaj pomirila, je v Trstu kampanja proti Jugoslaviji še vedno zelo vroča. Kominformisti z Vidaliem na čelu po eni strani očitajo Titu, da je prepustil Trst Italiji, po drugi pa Scelbovi vladi, da se je odpovedala Istri. V rimskem parlamentu je razprava dokaj živahna. Scelba dobi zaupnico v zvezi s sporazumom o Trstu, vendar predvsem v poslanski zbornici s pičlo večino, saj komunisti z desnico glasujejo le za iredentistični del vladne resolucije in proti izboljšanju odnosov z Jugoslavijo.

4. novembra Scelba v Trstu zagotovi, da vlada ne bo samo izpolnjevala obveznosti, ki izhajajo iz londonskega sporazuma, pač pa si bo prizadevala pokopati preteklost in ustvariti vzdušje prisrčnega političnega, gospodarskega in socialnega sodelovanja.

Jugoslovanski predsednik Tito pa glede razdelitve Svobodnega tržaškega ozemlja izrazi ne glede na velike žrtve zadovoljstvo, da je bilo po tolikih letih odstranjenost z dnevnega reda to mučno vprašanje, ki je preprečevalo sodelovanje med obema državama. Obenem je rešitev označil kot sicer težak prispevek k miru in stabilizaciji v Evropi. Rojakom v Trstu pa je zagotovil stalno pozornost in bratska čustva.

Z vkorakanjem italijanskih čet v Trst tržaški IL GIORNALE DI TRIESTE ponovno prevzame staro ime IL PICCOLO. 1954 je tudi leto, ko pripravljalni odbor da pobudo za ustanovitev Slovenske kulturno gospodarske zveze.

Slovensko narodno gledališče prične deseto, jubilejno sezono s Kreftovimi »Kranjskimi komedianti«.

(Dalje)

niso neč razložili, kaku tu funkcionira za ane jn druge. Narbrž je tu državna tajnost.

- Sm slišou, de so jemeli vseh sort sitnosti. De so padle proč ane tavelce, ke pokrivajo od zven tisto Columbijo; de so se jem frderbali ani fotoaparati; de čebele, ke so jeh vzeli se sabo, se niso prou znajdle jn še več tašneh drobnih reči.
- Sej tudi nazadne so jemeli še ano sitnost zastran slabga vremena jn so taku za nazaj jemeli an dan zamude. Ma vse se je srečno končalo. Jn so že odločili, da bo šla ta Columbia junija mesca spet gor.
- Ma kej verješ, de pošiljajo gor tiste Columbijce samo za štedirat luft, fotografirat sunce jn zvezde, mert magnetizem jn tašne monade?
- Bejži, bejži! S to Columbijo bojo uani nasjali okuli zemle buhvej kolko njeh satelitov, ke bojo špijonirali kej se go di na zemli. S tistmi šofištikiranimi aparati uani videjo tudi pod zemlo. Videjo, ki je nafta, ki jemajo Rusi nastaulene rampe za rakete, videjo, ki je pod zemlo dosti zlata, urana, železa jn vsega tistga, ke nucajo za delat bombe.
- Jest mislem, de Ruse vselih nomalo šekira ta reč ses to Columbio!
- Veš de! Jn kej misleš, de jeh ne grize, ke so bli Amerikanci vre večkrat na luni jn uani pej ne? Kej znamo mi, kej so Amerikanci nardili na luni, kadar so bli gor! Nam so kazali, ja, kaku je blo. Ma so kazali, kar se jem je zdelo. Kej znaš ti, de so nam vse pokazali? Ke gor ni blo nobenih žurnalistov, nobene pluralistične informacije, neč. So povedali, kar so teli uani.
- Ja, ja. Buhvej kašne inštalacije jemajo vre Amerikanci na luni, ke mi neč ne znamo! Ma so znajdli tudi ane robote, ke hodejo, razločejo kadu je Rus jn kadu je Amerikanc, pomerejo, ustrlijo jn zadenejo.
- Ma zadne cajte so začeli učet za vojško tudi delfine, ke so strašno inteligentni.
- Videš, tle se spet vide, de je bulše bet zabit.

- Ma ti amerikanci se jeh tudi zmišlavajo vseh sort. Zdej so znajdli an velikanski aroplan, ke je veleku ku ana korjera jn mu rečejo Columbia. Gre gor ku raketa jn pride nazaj ku an navaden aroplan brez motorjev. Jn jema tudi ano gru koker tiste ke nucajo za razkopavat slovenske njive; samo dosti večjo. Jn s tisto mislejo postaulat gor u luft nekšne satelite, ke bojo gor štedirali vse sorte.
- Ma kaku — postauli? Kej ne padejo dol?
- Ne, če frlijo zadosti hitro jn so strašno vesoko, ne padejo dol. Ke tam nobena reč neč ne vaga. Če spestiš, denmo reč, klebuk u luft, ostane tam, kamer si ga spestu jn ne gre ne gor, ne dol. Sej s tem, de tam gor nobena reč neč ne vaga, so narvečji problemi. Posebno zastran stranišča. Tisti, ke so do zdej hodili gor s tistmi apolotami, so mogli naredet nečko u hlače. Se zna, so jemeli an poseben žakelj z najlona. Ma zdej jema ta Columbia prou ta pravo stranišče. Se zna, zastran tega, ke tam nobena reč neč ne vaga, je tam montiran ku ane sorte sesalec za prah, ke vse potegne u sebe. Jn je taku perfektno, de bojo lahko hodile u tisto stranišče tudi ženske. Samo de u časnikih

Kristus je vstal - nekoč bomo vstali tudi mi

■ nadaljevanje s 1. strani

bivanju. Toda kdor veruje v Boga in nosi v sebi večnostno perspektivo, komur Velika noč ni samo praznik pomladi, ampak praznik Vstajenja, ta nosi v sebi veliko gotovost, veliko upanje v tisto, kar ga čaka onkraj vsega tuzemskega. Ne vdaja se niti želji, da bi užil na tem svetu vse, kar je mogoče, čeprav za še tako visoko ceno, niti obupu in kronični črnogledosti. Vera v Boga in v božjo dobroto ter v končni smisel vsega ga delata vedrega in mirnega.

Zunaj, na vrtovih in na travnikih, cvečejo prve cvetice. Naj so še tako ponižne in drobne, je v vsaki toliko čudovite lepote, skrivnosti in ustvarjalne razumnosti, da sta največji znanstvenik in najgloblji filozof nesposobna, da bi jo razložila, kaj šele da bi ustvarila kaj enakega, niti če bi se poslužila vseh računalnikov, kar jih premore svet, in vseh snovi, ki so na razpolago. Vsaka teh preprostih cvetic nam zato potr-

juje našo vero v Stvarnika, v tisto, kar je onstran smrti, pa tudi onstran meja naše-ga zgolj človeškega razuma. In ne le ob branju evangelijev o Jezusovem trpljenju, smrti in vstajenju, ampak tudi pri občudovanju cvetic, trav in brstičev na naših kra-

SLOVENSKI KULTURNI KLUB
v Trstu vabi na predavanje inž.
Franka Piščanca o vprašanjih ener-
getske krize. Predavanje bo v dru-
štvenih prostorih v Donizettijevi uli-
ci št. 3 v petek, 16. aprila, ob 19. uri.

ških gmajnah nam ni prav nič težko verovati in nam je veselo pri srcu ob misli: »Kristus je vstal — nekoč bomo vstali tudi mi«.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 11. aprila, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Roganju; 10.30 Nediški zvon; 11.00 Mladinski oder: »Zgodba s pomladnega travnika«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.40 Šport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditev; 15.00 Hugo von Hofmannsthal: »Veliki oder sveta«; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 12. aprila, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Dobro jutro po naše; 9.00 V svetlo jutro; 10.00 Koncert nabožne glasbe; 11.00 Mladinski oder: »Pirhi za mamo«; 11.30 Beležka; 12.00 Kulturni dogodki — Kako ti je ime?; 13.00 Poročila; 13.20 Beseda in pesem; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroci pojo; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Josip Jurčič: »Deseti brat«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Mi in glasba; 18.00 Zvonovi pojejo v pomladni dan; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 13. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Dogajanja iz polpretekke dobe; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Ali ste že prebrali?; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Kulturno pismo — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: »Najlepše bajke za najmlajše«; 14.30 Pesmi brez besed; 14.55 Naš jezik; 16.00 Pripoved partizanskega časnikarja; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Z besedo o glasbeni umetnosti; 18.00 Fulvio Tomizza: »Vera Werk«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 14. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Slovensko planinstvo na Tržaškem od začetkov do danes; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Alternativna kozmetika; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Literarni listi; 12.00 Pod Matajurian, posebnosti in omika Nadiških dolin — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Deželni zbori na letošnji reviji »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: »Pojte, pojte, drobne ptice«; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Josip Jurčič: »Deseti brat«; 15.00 Ameriški gledališki musical; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Pesniki so čudenje sveta; 18.20 Priljubljeni motivi; 18.40 Iz beležnice Miroslava Košute; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 15. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Doma in na tujem; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Pravica do pokojnine in socialnega varstva; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Odaja za 2. stopnjo osnovne šole; 11.30 Izbrani listi 12.00 Od Milj do Devina — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 14.55 Naš jezik; 15.00 Južnoslovanski izvajalci; 16.00 Domaški obrazi; 16.35 Južnoameriški motivi; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Cetrčkova srečanja; 18.30 Sodobne slovenske novele; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 16. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Tri slovenske sestre; 130 let Družbe sv. Mohorja; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Stilno pohištvo; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Oddaja za srednjo šolo; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Na goriškem valu — Beležka; 13.00 Poročila; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: »Kako — zakaj — odkod?«; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Josip Jurčič: »Deseti brat«; 15.00 Odrzana kulisa: Film in filmska glasba; 16.35 Ragtime in Dixieland; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; letošnja revija »Primorska poje«; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 17. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Almanah: Videti, vaditi, vedeti — mali leksikon telesne kulture; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Onkraj zvezd, literarni fragmenti v prozi; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Danes in jutri. Odaja o Reziji — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pisci; 14.30 Poslušali boste; 14.55 Naš jezik; 15.30 Dijaška tribuna; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; letošnja revija »Primorska poje«; 18.00 Fran Levstik: »Minister Gregor pa nič«; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drage Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart. Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151